

L'obra poètica

La poesia de Miquel Martí i Pol s'ha anat desenvolupant en el transcurs dels anys condicionat per les circumstàncies.

Els primers poemes que va publicar en llibre reflectien la preocupació per la realitat social, personal i col·lectiva, del seu poble; la reflexió angoixada nascuda de la crisi ideològica; la descoberta del món de la gent del seu poble, de l'obrer i la seva quotidianitat. *Paraules al vent* i *El fugitiu* són llibres clau per comprendre aquest moment d'evolució que s'estengué fins al 1956. Durant aquests anys de crisi va començar a llegir els pensadors marxistes, que li van obrir una nova visió que li oferiren un mètode d'anàlisi decisiu per al coneixement de la realitat social.

La superació de la crisi data entorn de 1956 a causa de a un canvi important en l'activitat del poeta, ja que passa a ser pública i militant: dirigeix cinefòrums, fa conferències, s'afegeix al moviment original de la Nova Cançó interpretant poemes propis, entre d'altres. El canvi, en poesia, es concreta en la manifestació d'una nova actitud vital: el poeta es reconeix com a membre del seu poble malgrat la imcomprensió manifestada per part de l'entorn social més immediat. En aquesta època escriu *El poble*, *La fàbrica* o *Autobiografia*. La seva visió del món es concentra i gira entorn de la problemàtica social que viu l'obrer, la seva quotidianitat, en els seus sentiments, la seva impotència. És en aquesta poesia on cal buscar les primeres bases de la popularitat de què avui gaudeix el poeta, tot i que la seva descoberta per part d'un públic ampli no es produeix fins cap el 1970, quan es publica part d'aquesta obra. Quant a la producció literària, a més d'estrictament poètica, Martí i Pol assaja ara noves formes d'expressió: la narrativa, amb un seguit de contes escrits majoritàriament entre 1952 i 1968, i la traducció que inicià el 1965.

A partir de 1971 s'interioritza a causa de l'esclerosi múltiple que l'afectà; amb tot, si en els primers moments la preocupació per la malaltia i la reflexió sobre la mort es van fer gairebé obsessives (*Vint-i-set poemes en tres temps*, *La pell del violí*, *Cinc esgrafiats a la mateixa paret*), a partir de 1975, i cada cop d'una manera més clara, s'observa com el poeta és capaç de penetrar i

analitzar la seva realitat, fins a sobreposar-se i, en cert grau, dominar la situació acceptant les noves condicions. En aquest moment assistim a una progressiva obertura del seu món interior, que estableix cada cop noves vies de contacte, en forma de reflexió i de voluntat de participació amb l'exterior: és el procés que va del *Quadern de vacances* al *Primer llibre de Bloomsbury* (1975 a 1981), amb *Estimada Marta* i *L'àmbit de tots els àmbits* a l'entremig com a llibres més significatius.

L'any 1982 és un any pràcticament buit en la producció poètica de Martí i Pol, buidor rara, per més que pogués dedicar a altres activitats literàries, si més no en comparació amb el ritme

ininterromput que havia menat d'ençà de 1970, i simptomàtica del que ha estat a partir d'aleshores amb tres o quatre períodes de silenci més o menys llargs. D'aquell any ençà a Martí i Pol li ha tocat viure experiències personals doloroses; la més punyent, la llarga malaltia de la muller, Dolors Feixas, i la seva mort el juny de 1984. Amb tot, el poeta s'ha anat manifestat cansat més anímicament que no pas físicament.

Per finalitzar remarcar que l'obra de Martí i Pol ha estat parcialment traduïda a una dotzena de llengües, entre elles, l'espanyol, l'anglès, el francès, l'alemany i el japonès.

Marta Massana
Francesc Argent

Bibliografia

- Paraules al vent*(1951-1953)
- Quinze poemes*(1954-1955)
- Si esbrineu d'un sol gest*(1954-1957)
- El fugitiu*(1952-1957)
- El poble*(1956-1958)
- La fàbrica - 1959*(1958-1959)
- He heretat l'esperança*(1963-1967)
- Lletra a Anna*(1965)
- Autobiografia*(1965-1966)
- La fàbrica*(1970-1971)
- Vint-i-set poemes en tres temps* (1970-1971)
- Llibre sense títol*(1970-1971)
- La pell del violí* (1972-1973)
- Cinc esgrafiats a la mateixa paret* (1974)
- Llibre dels sis sentits* (1974-1975)
- Quadern de vacances* (1975)
- Crònica de demà* (1976)
- Estimada Marta* (1977-1978)
- L'hoste insòlit* (1978)
- Les clares paraules* (1979)
- L'àmbit de tots els àmbits* (1980)
- Primer llibre de Bloomsbury* (1980-1981)
- Andorra* (postals i altres poemes) (1983)
- Llibre d'absències* (1984)
- Per preservar la veu* (1980-1984)
- Els bells camins* (1984-1985)
- Temps interluni* (1986-1988)
- Suite de Parlavà seguit d'Algú que espera* (1990)
- Un hivern plàcid* (1991-1993)